

* * *

יוסי גמזו שאלת תם

במדינה רצוצת אלימות
במזרח הערבי הפרוע
שאלפי בני-אנוש נדונים בה למות
באותה השחיטה אימת הכמות
ששום שכיב הגיון או צו אתי עליון
עד לרגע זה לא עצרוה.

במדינה בה המות מנצח
באינספור וריאציות של הלם
בן מטל מנצח הדבר "לא תרצח"
מתבוסס בדמם של כל אלה
ילדים ונשים, צעירים ויששים
אם בחאלב או חומס או דמשק –
מתרוצץ לו איש תם מהכא להתם
בחוצות החמלה הנרמסת
ורואה איך זרועות שם ערים ערביות
וכפרים איך דחוסים שם בגדש
בלהות מזויעות של פגרים וגויות
מדי יום ושבוע וחדש
שרבם לא זוכים אף לקבר-אחים
אף למרות שמתיים, כידוע,
לא פוצים את פיהם, כמו נשמע ביניהם
איזה קול מסתורי ותמוה.

והקול הזה, קול מאה אלה מתים
שקפדו תייהם, כך נודע לי,
לא בנשק הכימי כי אם בשפטים
של הנשק הקונבנציונלי
מהדהד ומשמיע את זעקתם
בשתיקה חזקה מפל רעם
אבל לא באזניו הכרויות של התם
אלא רק בלבו שטוף-הזעם.

אז נושא אותו תם את עיניו אל מותם
של אחיו הפזורים מפל עבר
בין אלפי הפגרים שאינם נקברים
ואין מי שיכרה להם קבר
כי גם בלי נשק כימי של רצח-אימים
מדמם אדמת סוריה רותה לה
ופונה דמוע-עין לאל במרומים
ושואל אותו: איך זה, יא אללה,
שכשטרם הכנס לתמונה, חי נפשי,

נֶשֶׁק כִּימִי מוֹל עִם חֶסֶד-יִשְׁע
לֹא טָרְחוּ צְדָקְנֵי הָעוֹלָם הַחֲפָשִׁי
לְעֶצֶר לֹא בְמַעַט אֶת הַפֶּשַׁע,
וּכְשֵׁטְבַח-עַם מֵרַךְ בְּצַע בְּכֵלִים
רְגִילִים כְּמוֹ פְּגִזֵי אֲרִטִילֵרִיָּה
הַסֵּתֶפֶק הָעוֹלָם הַחֲפָשִׁי בְּמֵלִים
וַיִּדְאִי לֹא נִתְקַף בְּהִיסְטֹרִיָּה
כִּי לֹא דִי בְּאַלְפֵי נִרְצָחִים שֶׁהִמְתּוּ
עַל מִנַּת שְׁמוֹתָם יַפְעִיל לַחַץ
וְאוֹבְמָה וְשָׂאָר בְּנֵי בְרִיתוֹ יִנְקֹטוּ
(תוֹף דְּחִיּוֹת שְׁהִיּוֹת) מִכַּת-מַחֲצָן
אֲךָ מִרְגַע שֶׁטְּבַח כְּזֶה מְאַבְחָן
כְּנִגְרָם מִתְּפַעוֹל נֶשֶׁק כִּימִי
זֶה מִזְנִיק הַתְּעַרְבוֹת, בְּעוֹד אִישׁ לֹא מוֹכֵן
לְהַחִיל קוֹ-שִׁוּיוֹן לְגִיטִימִי
בֵּין הַקָּטָל הַזֶּה לְמוֹתָם שֶׁל אֲלֵפֵי
הַטְּבוּחִים "רַק" בְּאֵשׁ שֶׁל עוֹפְרַת
כְּשֶׁהֲצִינִיּוֹת לֹא מְכַלִּילָה בֵּין קָלְפֵי
הַצְּדָקָת מִכַּת-עֲנֵשׁ מְגַבְרַת
אֶת הַ"רַק" הַמַּחְרִיד הַזֶּה בּוֹ רְצוּחֵי
אֵשׁ הַנֶּשֶׁק הַקּוֹנְבְּנִצִּיּוֹנִלִי
מִתְּפַגְרִים בְּלִי קְבָרִים בְּדִיּוּק פְּטְבוּחֵי
אוֹתוֹ גְּנוּסִיד כִּימִי פְּטָלִי.

בְּדְרוּג-הַפְּצִיעוֹת הַמְּצוּי בְּשִׁמוּשׁ
בְּמִנּוּחַ הָאֲמִבּוֹלְטוֹרִי
יִשְׁנוּ "קָל", "בֵּינּוֹנִי" וְ"קֶשֶׁה" וְ"אֲנוּשׁ"
וְיֵשׁ פְּעַר-סוּוּג קְטָגוֹרִי
בֵּין דְּרָגוֹת-הַחֲמָרָה שְׂאֵדָם בֵּן עָנוּשׁ
אֲךָ בְּתַחוּם הַתְּמוֹתָה אֵין עֲדִין
מְנוֹת קָל, בֵּינּוֹנִי אוֹ קֶשֶׁה אוֹ אֲנוּשׁ
וְכָל מְנוֹת זוֹעֵק לְשָׁמַיִם
בְּלִי הַבְּדֵל אִם גּוֹרְמִיו הָיוּ כִּימִיִּם אוֹ
פְּרִי קוֹנְבְּנִצִּיָּה בְּלִיסְטִית מְכַרַת
וּמִשְׁטָר הַקּוֹטֵל אֶת אֲלֵפֵי בְּנֵי עַמּוֹ
בְּרִשְׁעוֹת סִטוֹנִיּוֹת וּמְפַקְרַת
אֵין לוֹ זְכוּת מוֹסְרִית לְקִיּוֹם שֶׁל קְבִיעוֹת
אֲךָ כִּיּוֹן שְׁבִנוּף הַגְּלוּבֵלִי
לֹא שׁוֹלֵט הַמוֹסֵר אֲלֵא רַק הַצְּבִיעוֹת
הַפּוֹלִיטִית הַקּוֹנְבְּנִצִּיּוֹנִלִית
הִיא יוֹדֵעַת הַיָּטֵב כִּי לְמִרוֹת שְׁמִזְמֵן
נֶאֱסָרָה לְחַמַּת גְּאֲזִים שֶׁל רַעַל
הַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ כְּבָר נֶאֱצָר אֶל מוֹל צָבָא תִּימָן
וּמוֹל כּוֹרְדִים – סְאֵדָאם הַבְּלִיעַל
וְגַם אֲסֹד הָאֵב וְכַעַת גַּם יוֹרְשׁוֹ
הַקּוֹטֵל אֶת עַמּוֹ, תְּקוּף פְּסִיכוֹזָה,
כֶּף שְׂאִישׁ עַד הַיּוֹם לֹא עָקַר מִשְׁרֵשׁוֹ
אֶת הַנֶּגַע הַזֶּה,
הַכֹּל פּוֹזָה...